

Merboltický

zpravodaj

4/2019

30.4.2019

Svoz nebezpečného odpadu

Jak jsem již avizoval v minulém čísle, v sobotu 4.5.2019 proběhne již tradičně svoz nebezpečného odpadu.

mezi 9.00 – 10.30 hod. Začátek je dole (u Váňů) cca v 9.00 a pokračuje nahoru.

Pálení čarodějnic

V tentýž den proběhne i pálení čarodějnic. Pro děti to bude od 18.00 hod a pro děti do cca 80 let od 19.00 hod při produkci skupiny U-STYLE. Samozřejmě bude občerstvení – stánek pivo limo atd.

Sázení buků

6.4. 2019 proběhla brigáda sázení buků a já bych chtěl **velmi poděkovat všem**, kteří přišli a přiložili ruku k dílu (bylo nás dohromady postupně **35**). Doufejme, že jich při nepřízní počasí alespoň část přežije, snažíme se jim pomáhat občasným zaléváním a nyní nám pomohla i příroda.

Očkování psů

Ještě připomínám, že 11.5. bude organizováno očkování našich miláčků. Začátek je v 11.30 v dolní části Merboltic (u Váňů, Vrbků), dále pak u úřadu a následně u bytovek, čas nelze odhadnout, protože nevíme počet účastníků.

Webové stránky

Po čtyřměsíčním boji byla konečně zastupitelstvem vybrána firma na obnovu zastaralých WEBOVÝCH STRÁNEK. Mělo by to zlepšit a hlavně zjednodušit orientaci i pro ročníky (jako jsem já), pro které není tato činnost tak běžná.

Výběrové řízení

24.4,2019 se konalo otevírání obálek na výběr firmy, která bude opravovat naši rozhlednu. Ze čtyř oslovených firem podaly reálný návrh pouze dvě. Vítězem v tomto řízení se stala firma Tesařský dvůr Merboltice. Ostatní firmy jsou zahlceny zakázkami, to platí i pro vítěznou firmu a proto dokončení opravy rozhledny (samotné práci musí předcházet výběr vhodného dřeva, řezání, sušení atd) vychází na konec září. Samozřejmě i počasí bude hrát svou roli, protože na vrchol Strážného vrchu se musí vyšplhat i těžká technika (jeřáb).

Příspěvek Katky Horákové – odbornice na permakulturu

Sucho a voda ve vsi

Vážení a milí sousedé,

presto, že nám dnes celý den přší, a jsme za to samozřejmě moc rádi, připravili jsme pro vás pár tipů na období sucha. Musíme si upřímně přiznat, že sucho bylo, sucho vlastně pořád je (v hlubších vrstvách stále chybí podzemní voda), a sucho jistě během léta zase bude.

Z mnoha důvodů, které necháme stranou, se nám proměňuje průběh počasí, podzemní voda se dlouhodobě v krajině nedoplňuje, a měli bychom se začít chovat jinak k vodním zdrojům, které ve vsi máme a využívat vodu co nejvíc rozumně a šetrně.

Prognózy o budoucnosti počasí se liší, ale spolehnout se můžeme na to, že pršet sice bude, ale NE pravidelně. Spadne spíše menší a možná stejné množství vody za rok, ale jeho rozložení bude nepředvídatelné, tzn budou se střídát vysoké teploty, období sucha a přívalové deště, plaváky a slejváky.

V naší republice pramení mnoho řek a potoků a naopak k nám žádná velká řeka nepřitéká. Musíme se tedy spolehnout na to, že voda, která u nás naprší, zůstane v půdě, krajině, co nejdéle. Díky tomu jsou pak “ve formě” rostliny, zejména stromy a trávničky, které naopak dokáží vodu zadržet v době, kdy jí spadne mnoho najednou. Pro nakládání s vodou platí několik pravidel – nemůžeme vodu zastavit, ale musíme se naučit ji Zasaáknout, Zpomalit, Rozprostřít a Skladovat, a to nejblíže místu, kde spadla z nebe. Když nám voda jednou odeče do kanalizace nebo nejbližšího potoka, už se k nám na kopec nikdy nevrátí.

Pitná voda je velmi vzácná a primárně bychom ji měli používat tam, kde jinou vodu použít nelze, tedy na pití a vaření. Ostatní voda na mytí musí být čistá, ale ne vždy musí jít o vodu pitnou.

V domácnosti můžeme nastavit svoje spotřebiče tak, že například vodu z pračky vypustíme do vany, a získáme pár kyblíků na spláchnutí wc, a ušetříme vodu pitnou. Stejně tak to můžeme udělat s vodou, ve které myjeme zeleninu před vařením nebo vodou slitou při vaření těstovin. Začneme zkrátka používat lavory a kyblíky jako naše babičky.

Tam, kde to jen jde, používáme pouze tolik vody, kolik doopravdy potřebujeme. Někdy ji můžeme použít vícekrát – např. nejdříve na omytí zeleniny, pak na zalití rostlin (doma a venku), nebo nejdříve na opláchnutí obličejů a rukou a pak k zalití toalety. **Toalety** se dají upravit na funkce “malý a velký šplouch”. Pokud jde o naše čůrky, obsahují zejména dusík a fosfor, což jsou prvky, které chybí v půdě, takže se nebojme čůrat raději venku. Nemusíme pak splachovat a půda bude ráda (místa střídáme!).

Při sprchování se naučíme zavírat kohoutek, když voda nemusí téct, stejné pravidlo platí při mytí zubů. Také ve sprše můžeme použít zátku, vodu sbírat a pak s ní splachovat. Při velké nouzi o vodu můžeme také odšroubovat sifon pod umyvadlem nebo dřezem a sbírat vodu do kyblíku, kterým potom spláchneme.

Pokud musíme čekat, než nám začne téct voda teplá, tu studenou na začátku také sbíráme a můžeme s ní zalévat.

Mytí nádobí je vhodnější v zašpuntovaném dřezu, než pod tekoucí vodou. Pokud používáme myčku, pouštíme ji, až když je zcela naplněná, stejně jako pračku.

V zahradě postupujeme tak, že zejména zamezíme vysychání půdy. Jako v lese je půda přikrytá listy, tak v zahradě mezi rostlinami takzvaně nastýláme (mulčujeme), tj necháváme ležet otrhaný plevel (bez semínek) nebo nakrátko posekanou trávu se sekačky (zase, bez semínek), ve velmi tenké vrstvě. Nejen, že se tím zamezí odpařování vody a živin ze záhona, rozložená organická hmota pomůže vylepšit strukturu půdy, která je u nás většinou těžší a jílovitá. Pro vylepšení struktury je také vhodné zvolit si v zahradě stálé cestičky mezi záhony a rostlinám nešlapat na kořeny. Když bude půda nadýchaná a propustná, lépe přijme vodu (ať už při dešti nebo při zalévání) do hloubky, a bude jí potřeba méně. Zalévání je vhodnější dělat tak, že zalijeme vydatně 1x za několik dní, tedy ke kořenům rostlin, raději než skropit porvrch každý den trochu – tím se zase lehce vypařuje. A do budoucna nás možná čeká změna v pěstování taková, že se více zaměříme na pěstování trvalek, tj víceletých rostlin s hlubokými kořeny, raději než letniček, které jsou více závislé na pravidelném zalévání. Malé truhlíky jsou krásným luxusem, se kterým se možná také časem rozloučíme, protože brzo vysychají.

Sázíme stromy a keře, kde se dá, a to zejména listnaté a s hluboko kořenícími kořeny. Stromy samotné ochlazují svoje okolí, takže zabraňují vysychání půdy. Navíc vytvářejí nad sebou miniaturní kapičky páry a přispívají tak ke vzniku vzdušné vlhkosti – to prospívá dalším rostlinám a samozřejmě lidem – a v delším horizontu také ke vzniku mraků a možnosti deště.

Trávníky a jejich sekání je časté téma a jejich kondice je velice závislá na tom, z čeho se trávník skládá. Když se v trávníku vyskytnou jeteloviny, dodávají se každým sekáním také živiny. Travniny umějí v době velkého sucha (a také mrazu) takzvaně zatahnout, usnout, a čekají na to, až zase zaprší. Vypadají při tom více do žluta, ale nejsou mrtvé, je to pro ně přirozené. V období sucha je lepší nechat trávník bez posekání. Zalívat trávníky pitnou vodou je něco, co si budeme muset všichni odpustit.

Nádrže na zachycování dešťové vody se nám zase vrátí pod každý okap. Rostliny mají raději zalívání vodou odraženou a dešťovou / měkkou, než vodou ze studny. I když máme peníze a vybavení na to čerpat vodu ze studny na zalévání, primárně budeme používat vodu dešťovou nebo již jednou použitou, a vodou ve studni šetříme – třeba, aby bylo čím prát a z čeho vařit.

Dlouhodobé řešení o kterém můžeme uvažovat při rekonstrukcích, jsou jednak nádrže na dešťovou vodu zabudované pod zemí (aby trubky nezamrzly, a my mohli uchovávat vodu už v zimních měsících, kdy jí padá nejvíce) a pak také dvojité rozvody vody v domech. Jedny trubky na vodu pitnou a druhé trubky na vodu užitkovou. Můžeme přece splachovat wc a prát vodou dešťovou, která projde filtrem. Tato opatření již fungují na mnoha místech ve Skandinávii nebo Německu a také u nás, a připadají nám možná stále jako luxus, ale stavební firmy je budou muset začít zavádět, protože nás opravdu čeká náročná doba s nevyzpytatelným počasím.

Dalším ekologickým řešením suché budoucnosti se stanou staré dobré kompostovací záchody, tedy suché kadibudky. Tedy zase inspirace od našich babiček a dědečků. Vhodně umístěná a postavená kadibudka ušetří až 100 litrů vody na člověka a den! a výsledkem je pak zkompostovaný materiál vhodný pod stromy a keře.

Naše spotřeba vody se dá omezit do veliké míry, a je dobré si začít zvykat na změny v našem "vodním komfortu" pozvolna a dokud je ještě čas. Změny v tomto komfortu se můžou posunout k horšímu během velmi krátké doby, a je dobré být připraveni.

Neberte prosím tento příspěvek jako rozumování, musíme se všichni naučit s vodou hospodařit, protože jako uživatelé vody ze studánek, studní, potoků a vodovodů, **jsme v tom všichni společně**. V tomto směru je úplně jedno, kdo máme doma jaký zdroj vody. Dneska sice prší, zásoby se nám částečně doplní. Můžeme si přát, že se vrátí počasí jako za starých časů, ale realita je jiná. Třeba si na tento seznam vzpomeneme, až přijde další suché období několika týdnů bez deště.

Děkuji, že jste dočetli až sem. Mluvte prosím o svých zkušenostech se sousedy a hledejme společně řešení. Děkuji za budoucnost s vodou ve vsi a v celé krajině.

Katka Horáčková,
pokročilá zahradnice

Děkuji Kačce za její aktuální příspěvek a pro ty později narozené bych chtěl jen podotknout, že dříve byly zcela běžně v činžovních domech dvojité rozvody (užitková a pitná voda), a až s nástupem komunismu tyto věci pozvolna zmizely. Takže nic nového.

Pavel Pažout